

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-03М

Методичні вказівки

для проведення атестаційного екзамену для здобувачів
вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління
та адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 27.09.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки для проведення атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Тихончук Л. Х., Антонова С. Є., Шинкарук А. Л., Мартинюк Г. Ф. – Рівне : НУВГП, 2023. – 32 с.

Укладачі :

Тихончук Л. Х., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування;

Антонова С. Є., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування;

Мартинюк Г. Ф., к.пед.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування;

Шинкарук А. Л., к.п.н, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л.Х., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування;

Керівник групи забезпечення ОПП:

Антонова С. Є., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

© Л. Х. Тихончук, С. Є. Антонова,
А. Л. Шинкарук, Г. Ф. Мартинюк, 2023
© НУВГП, 2023

Зміст

	стор.
1. Загальні положення.....	4
2. Мета і завдання проведення атестаційного екзамену..	7
3. Порядок проведення атестаційного екзамену.....	7
4. Програма атестаційного екзамену.....	9
4.1. Навчальна дисципліна «Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні».....	9
4.2. Навчальна дисципліна «Основи публічного врядування».....	12
4.3. Навчальна дисципліна «Основи публічного адміністрування».....	17
4.4. Навчальна дисципліна «Основи стратегічного публічного управління».....	21
4.5. Навчальна дисципліна «Публічне управління регіональною політикою».....	25
5. Критерії оцінювання знань.....	29
6. Рекомендована література.....	31

1. Загальні положення

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в межах спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» в проводиться у формі атестаційного екзамену, публічного захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: бакалавр публічного управління та адміністрування.

Атестація випускників здійснюється після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітнім рівнем з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти за спеціальністю та розробленою в її межах освітньою програмою. Атестаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки бакалаврів.

Сучасний фахівець з публічного управління та адміністрування повинен мати високий рівень знань з базових дисциплін, володіти системним мисленням і практичними навичками розв'язання конкретних управлінських ситуацій, вміти аналітично осмислювати явища та процеси, за місцем і часом правильно застосовувати отримані знання. Навчальний процес для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та аочної форм навчання направлений саме на вирішення вище перерахованих завдань.

Успішне проходження атестаційного (державного) екзамену студентом підтверджує формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

загальних:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальних:

ФК4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

ФК5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ФК6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

ФК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

ФК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

ФК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження оптимальних форм і методів діяльності органів публічного адміністрування, враховуючи антикризові механізми розвитку громадянського суспільства.

ФК13. Здатність використовувати джерела управлінської, статистичної інформації для підготовки службових документів.

ФК14. Здатність досліджувати та розв'язувати складні проблеми управлінської діяльності, використовувати та впроваджувати нові підходи до публічного управління з врахуванням євроінтеграційних завдань з метою підвищення його ефективності в різних сферах, секторах.

Підсумкова атестація здобувачів першого

(бакалаврського) рівня має підтвердити оволодіння ними наступними програмними **результатами навчання**:

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН9. Розуміти основи електронного урядування.

ПРН11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

ПРН17. Уміння використовувати іноземний досвід міжнародної міжрегіональної співпраці та реалізовувати євроінтеграційні завдання в публічному управлінні та адмініструванні.

ПРН18. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних, екологічних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН19. Знати особливості реалізації управлінських функцій, використовувати системні знання про механізми, методи та інструменти публічного управління в різних сферах.

ПРН20. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ публічної служби, основ та концепції розвитку цифрових комунікацій, в т.ч. у форматі «смарт-сіті».

ПРН21. Доводити необхідність вирішення актуальних питань щодо організації і діяльності органів публічної (державної та публічно-самоврядної) влади, взаємодії органів

державної влади та інститутів громадянського суспільства, здійснення правоохоронної та правозахисної діяльності, з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних інтересів.

2. Мета і завдання проведення комплексного державного екзамену

*Метою атестаційного екзамену є виявлення та оцінка рівня теоретичних знань студентів та їх практичних навичок, отриманих після вивчення дисциплін за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання *Завдання атестаційного екзамену:**

- оцінювання теоретичної підготовки студентів з основних фахових дисциплін;
- виявлення вміння розв'язувати виробничі ситуації, застосовуючи теоретичні знання.

Цілі атестаційного екзамену зумовлюють його функції, головною з яких є контроль та оцінка рівня знань з дисциплін, отриманих студентом протягом навчання.

Реалізація цієї функції передбачає перевірку теоретичних принципів, проблем і положень фахових дисциплін, а також вміння їх використовувати в професійній діяльності. Особливу увагу необхідно приділяти виявленню знань та вмінь майбутнього фахівця організувати ефективну діяльність суб'єктів управлінської діяльності у сучасних умовах.

Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій.

3. Порядок проведення атестаційного екзамену

Проведення атестації визначаються згідно навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен студент після повного виконання

ним навчального плану.

Організація проведення атестаційного екзамену здійснюється навчально-науковим центром незалежного оцінювання університету відповідно до «Засобів діагностики якості вищої освіти бакалавра» <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti> та «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti>, затверджених вченою радою університету.

Результати атестаційного екзамену затверджуються державною екзаменаційною комісією (ДЕК), склад якої затверджується Наказом Національного університету водного господарства та природокористування з комплексного державного екзамену за фахом, а голова – Наказом Міністерства освіти і науки України.

До атестаційного екзамену входять питання з нормативних програм навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки, спрямовані на виявлення рівня теоретичної та практичної підготовки студента у рамках вимог щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр публічного управління та адміністрування».

Державна атестація здійснюється за такими фаховими навчальними дисциплінами:

1. «Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні».
2. «Основи публічного адміністрування».
3. «Основи публічного врядування».
4. «Основи стратегічного публічного управління».
5. «Публічне управління регіональною політикою».

Програма атестаційного екзамену направлена на виявлення та оцінку теоретичних знань студента з дисциплін, що включені до державної атестації. Тестування студентів здійснюється в спеціалізованих аудиторіях із застосуванням комп'ютерних програм. Питання, що входять до екзаменаційного білету комплектуються трьома рівнями складності. Екзаменаційний білет атестаційного екзамену за

фахом включає 47 питань:

- 35 питань достатнього рівня складності, які оцінюються по 2 бала за правильну відповідь;

- 10 питань вище достатнього рівня складності – 2 бала за правильну відповідь;

- 2 завдання високого рівня складності, правильне виконання яких оцінюється по 5 балів за кожне. Тестові завдання готуються викладачами кафедри відповідно до Програми екзамену, яка надається.

4. Програма комплексного державного екзамену

Освітній компонент

«Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні»

Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність: сутність та основні поняття

Інформація та її властивості, джерела інформація. Інформаційна революція: сутність, ознаки. Інформаційно-аналітична діяльність: поняття, компоненти, принципи та етапи. Рівні та форм інформаційно-аналітичної діяльності. Загальні професійні вимоги до рівня фахової підготовки аналітика. Характеристика основних різновидів інформаційно-аналітичної діяльності.

Тема 2. Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності

Основні методи аналітики. Контент-аналіз. Івент-аналіз. Методи збору аналітичної інформації (опитування, інтерв'ювання). Методи політичного прогнозування (аналогія, мережеве планування, SWOT-аналіз). Групові методи (експертних оцінок, брейнстормінг (мозковий штурм), Дельфі). Сценаріотехніка. Специфічні методи (екстраполяція, моделювання, експеримент). Загальна характеристика методів організації інформаційно-аналітичної діяльності. Проблема інтерпретації фактів та типові помилки в аналітичних висновках. Аналітичні дослідження та алгоритм їх проведення.

Тема 3. Правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності

Нормативно-правове забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності. Основні положення законів України про інформаційно-аналітичну діяльність. Концепція Національної програми інформатизації. Інформаційна політика зарубіжних країн.

Тема 4. Організація інформаційно-аналітичної діяльності в сфері публічного управління

Основні цілі та завдання інформаційно-аналітичної діяльності в органах державного управління. Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності в органах влади різного рівня. Організація інформаційно-аналітичної діяльності у структурі органів влади. Кадрове забезпечення інформаційно-аналітичних центрів.

Тема 5. Електронні інформаційні ресурси в публічному секторі

Поняття та загальна класифікація інформаційних ресурсів. Державні та національні інформаційні ресурси. Електронні інформаційні ресурси: сутність та класифікація. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів. Основні сфери застосування електронних інформаційних ресурсів.

Тема 6. Інформаційні відносини та інформаційної політики в умовах воєнного часу

Інформаційне суспільство та його характеристики. Інформаційна політика органів державної влади у воєнний час. Процес формування державної інформаційної політики. Зарубіжний досвід формування інформаційного середовища. Взаємозв'язок публічного управління та інформаційного суспільства. Концепція інформаційної безпеки та передумови її впровадження. Національний інформаційний простір та загрози в інформаційній сфері. Етапи та тенденції розвитку інформаційного ринку України.

Тема 7. Інформаційно-аналітична робота в управлінській діяльності

Сутність та види інформаційно-аналітичної роботи. Регіональні інформаційно-аналітичні служби, їх основні

функції. Напрямки діяльності інформаційно-аналітичних служб. Завдання інформаційно-аналітичних служб. Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади: тематика інформаційно-аналітичних матеріалів, порядок подання інформації. Етапи моніторингу суспільно-політичних процесів: збирання інформації, аналіз зібраної інформації, представлення результатів моніторингу. Інформаційно-комунікативна функція інформаційно-аналітичних підрозділів органів влади. Методика написання аналітичних робіт. Організація та проведення аналізу при підготовці аналітичного документа. Основні види аналітичних документів.

Тема 8. Організація інформаційно-аналітичних досліджень

Необхідність та сутність інформаційно-аналітичного дослідження. Види інформаційно-аналітичного дослідження. Підстави для проведення досліджень, характер та особливості інформаційних потреб. Завдання, план та стратегія аналітичних досліджень.

Тема 9. Інформаційно-комунікаційні технології як чинник розвитку інформаційного суспільства

Роль та види інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційна технологізація суспільного життя. Розвиток та впровадження нових інформаційних технологій. Сучасні інформаційні технології і Україна. Проблеми розвитку інформаційно-аналітичної діяльності в Україні. Можливості подолання негативних явищ. Перспективи розвитку інформаційних технологій в Україні і світі.

Тема 10. Інформаційно-психологічні операції та війни

Поняття, сутність, причини та моделі інформаційних війн. Технології ведення інформаційних війн. Інформаційні операції в структурі соціально-політичних комунікацій. Інформаційна безпека України, проблеми захисту та збереження інформації.

Тема 11. Практичний політичний аналіз як основа інформаційно-аналітичної діяльності

Сутність та проблеми політичної аналітики. Специфічні складові політичного аналізу в публічному управлінні. Процес політичної аналітики. Політична експертиза та політичне консультування в державному управлінні.

Тема 12. Аналітичні прогнози в діяльності органів публічної влади

Поняття аналітичних прогнозів. Методи аналітичних прогнозів. Моделі та типи прогнозів. Інформаційна модель. Процедури політичного прогнозування в системі державного управління.

Основи публічного врядування

Тема 1. Громадянське суспільство - об'єкт публічного управління. Воснні виклики. Особливості врядування.

Іноземний досвід.

Громадянське суспільство – об'єкт публічного управління: сутність терміну «громадянське суспільство», основні передумови виникнення громадянського суспільства, види громадянського суспільства. Структура та функції громадянського суспільства. Моделі громадянських суспільств. Особливості формування громадянського суспільства в Україні та його розвиток. Громадянське суспільство як умова свободи й демократії. Питання легітимності влади, підтримка демократії в Україні. Громадянське суспільство в період війни.

Тема 2. Демократичне врядування. Демократичне суспільство – реакція на тероризм росії по відношенню до України.

Теоретичні засади публічного управління (діяльність, пов'язана із політикою, законом та громадянським суспільством). Демократичне врядування, види публічного управління. Основні риси теорії публічного управління, механізм публічного управління та його елементи. Елементи механізму публічного управління. Система органів виконавчої влади. Правові норми, що регламентують організаційну структуру системи органів виконавчої влади. Державне управління, де суб'єктом виступає держава в особі відповідних структур. Управління органів місцевого самоврядування. Громадське управління, де суб'єктами є недержавні утворення. Централізація та децентрація. Система територіальної влади в Україні. Елементи сучасної системи місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада. Особливість місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування.

Громадська організація. Волонтерський рух під час війни.

Тема 3. Теоретичні основи та світові моделі публічного управління та адміністрування. Основи побудови нової моделі публічного управління. Моделі публічного управління в Європейському Союзі.

Державна влада та публічна влада, державна політика та публічна політика: спільне і відмінне. Державне управління - визначення публічного управління (Демонд Кілінг, Джей М. Шавріц). Публічне управління та державне управління. Співвідношення понять: «Government»; «Governance»; «Good governance»; «Public management»; «Newpublic management». Суб'єкти та об'єкти публічного управління. Держава як суб'єкт публічного управління. Органи місцевого самоврядування в публічному управлінні. Політичні партії та громадські організації як суб'єкт публічного управління. Бізнес як суб'єкт публічного управління. Соціальний діалог як запорука успішного публічного управління. Співробітництво з питань громадянського суспільства як один із пріоритетів реформування публічного управління в Україні. Функції публічного управління. Планування та стратегічне планування. Організація та координація у публічному управлінні. Контроль у публічному управлінні. Види контролю та його призначення. Негативні наслідки контролю та шляхи їх усунення. Умови ефективності контролю. Адміністративна послуга як функція публічного управління. Стилi публічного управління. Нове публічне управління (New Public Management): доцільність його впровадження. Інструменти New Public Management. Запровадження New Public Management в Україні. Концепція “належного врядування” (Good Governance). Особливості становлення української моделі публічного управління. Впровадження нових технологій в діяльність органів публічної влади в Україні.

Тема 4. Принципи та закони публічного управління. Закони публічного управління в воєнний час.

Принципи публічного управління та їх ціннісний вимір (Глен Райт). Принцип зворотного зв'язку як основа публічного управління. Основні підходи до формування принципів публічного управління. Принципи публічного управління в

Європейському Союзі. Управління зв'язками в публічному управлінні. Переговорний процес як інструмент правління зовнішніми зв'язками. Організація масової свідомості та поведінки як елемент публічного управління. Технології управління масовою свідомістю і поведінкою. Комунікативний вплив як інструмент публічного управління. Основні закони, закономірності та принципи публічного управління державою. Об'єктивні закони публічного управління. Взаємозв'язок законів, закономірностей та принципів публічного управління. Специфічні закони формування та ефективного функціонування системи публічного управління. Закони публічного управління в воєнний час.

Тема 5. Цілі і функції публічного управління. Воєнне публічне управління.

Класифікація цілей публічного управління. Особливості процесу цілевизначення в публічному управлінні. Ієрархія цілей і “дерево цілей” публічного управління. Поняття функцій публічного управління, її предмет і зміст. Класифікація функцій публічного управління. Функція надання адміністративних послуг. Методи і засоби реалізації функцій публічного управління. Воєнне публічне управління.

Тема 6. Форма державного устрою і методи державного управління, управління місцевим самоврядуванням.

Поняття і сутність державного управління. Цільова спрямованість державного управління. Державний механізм: державний апарат і державні установи та організації. Органи влади і апарат управління. Принципи державного управління та їх характеристика. Рівні державного управління. Форми державного управління. Державна влада та система органів державної влади: Президент України, Верховна Рада, судова система України, виконавча влада (Кабінет Міністрів, адміністрації). Центральні органи державного управління. Територіальні підрозділи центральних органів влади. Місцеві органи публічного адміністрування. Місцеві органи державної виконавчої влади.

Тема 7. Розвиток доброго врядування (Good Governance) в Україні. Врядувальні процеси під час війни – взаємодія з міжнародними інституціями.

Взаємодія з громадянами. Сучасна традиційна модель управління суспільством. Етапи суттєвої модифікації. Класична модель управління основана на доктрині М. Вебера. Замкнута система управління. Система прямого підпорядкування. Бюрократична система. Сучасний підхід до взаємовідносин влади і людини. Подолання стереотипів “суб’єкт – об’єкт”, на впровадження ідей партнерських взаємин “суб’єкт – суб’єкт”. Участь громадян і відповідальність (voice and accountability). Політична стабільність і відсутність насильства (political stability — absence of violence). Ефективність уряду (government effectiveness). Якість регуляторної політики (regulatory quality). Верховенство права (rule of law). Контроль корупції (control of corruption). Орієнтація політики на подолання бідності й сталий розвиток. Повага до всіх прав людини, їх захист і забезпечення. Спроможність і прозорість держави. Готовність до співпраці з іншими країнами. Врядувальні процеси під час війни – взаємодія з міжнародними інституціями.

Тема 8. Місцеве самоврядування та територіальна організація влади. ОМС в воєнний час. Територіальна оборона та ЗСУ.

Державна регіональна політика. Теоретико-правові засади системи місцевого самоврядування в Україні. Співвідношення централізації та децентралізації в управлінні регіональним розвитком. Трансформація співвідношення централізації та децентралізації. Зміст централізації та децентралізації в управлінні регіональним розвитком. Тенденції децентралізації у країнах Євросоюзу, США та Канаді. Засоби забезпечення державної регіональної політики. Підходи до формування та реалізації державної регіональної політики. Адміністративно-територіальний устрій України: сучасний стан та перспективи. Поняття та суть адміністративно-територіальної одиниці: складові елементи та їх взаємодія. Моделі територіальної організації влади: сучасний стан та підходи до реформування. Взаємовідносини центральних та місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в забезпеченні впровадження ефективної регіональної політики: інституційний аспект. Поняття місцевого самоврядування: сучасні вітчизняні і світові підходи. Концепції місцевого самоврядування.

Відображення у чинному законодавстві основних концепцій місцевого самоврядування. Принципи місцевого самоврядування. Співвідношення Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Європейської Хартії місцевого самоврядування. Територіальна громада як носій права на місцеве самоврядування. Форми прямої (безпосередньої) демократії. Статути територіальних громад. Органи самоорганізації населення. Представницькі органи місцевого самоврядування: структура, функції та повноваження. Виконавчі органи місцевого самоврядування: структура, функції та повноваження. Посадові особи місцевого самоврядування: функції та повноваження. Виборні особи місцевого самоврядування: функції та повноваження. Організаційно-правова основа діяльності місцевих рад. Асоціації органів місцевого самоврядування. Формування органів місцевого самоврядування. Порядок формування місцевих рад. Порядок формування районної, обласної ради. Формування виконавчих органів місцевого самоврядування. Сучасний стан місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Характеристика сучасного етапу державної політики у сфері місцевого самоврядування. Концепція реформи місцевого самоврядування. Перспективи реформування місцевого самоврядування. Європейська стратегія щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні. ОМС в воєнний час. Територіальна оборона та ЗСУ.

Тема 9. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління. Антикорупційна політика держави з врахуванням вимог ЄС.

Поняття корупції. Сутність термінів «корупція» та «корупційні дії». Типи корупції. Види корупції. Форми корупції. Ознаки корупційних дій. Безпосередні причини та умови розвитку корупції в публічному управлінні. Зони «підвищеного» ризику прояву корупції у сфері публічного управління. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно – правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально – психологічний. Антикорупційна стратегія України. Антикорупційна політика держави з врахуванням вимог ЄС.

Тема 10. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування. Реформування публічного врядування. Публічне врядування під час воєнного стану.

Поняття ефективності та результативності публічного управління. Фактори та критерії результативності та ефективності публічного управління. Сервісна складова публічного управління. Поняття «послуги, що надається при виконанні функцій державної влади». Публічні послуги: національні особливості підходів до розуміння та забезпечення. «Перелік базових публічних послуг» Європейського Союзу. Адміністративні послуги держави: соціально-економічна сутність та критерії оцінки якості надання. Оцінка результативності та ефективності здійснення державного управління. Напрями підвищення ефективності публічного управління та адміністрування. Бенчмаркінг світового досвіду публічного управління. Публічно-приватне партнерство. Застосування інформаційних технологій в публічному управлінні та адмініструванні. Військові адміністрації в публічному управлінні органами влади та територіальними громадами. Організація публічного врядування під час війни. Публічне врядування під час воєнного стану.

Тема 11. Відповідальність у публічному управлінні та адмініструванні. Відповідальність посадових осіб омс та публічної влади під час воєнного стану.

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування. Відповідальність державних і комунальних підприємств, установ і організацій. Відповідальність посадових осіб за правопорушення у сфері публічного управління, в т.ч. в період воєнного стану.

Основи публічного адміністрування

Тема 1. Основні теорії управління суспільством та державою
Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством та країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських відносин. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція

раціонального вибору та «новий менеджери́зм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством та державою

Основні теорії управління суспільством та державою. Опис теми Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством та країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських відносин. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 3. Публічна сфера як єдність економічної, соціальної, екологічної та політичної сфер

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та людина; 4 публічне адміністрування та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристика громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави. Закордонний досвід публічного адміністрування з деталізацією та специфікою для органів місцевого самоврядування.

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування, механізм їх взаємодії. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Поняття лобізму. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи

місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Органи самоорганізації **населення**.

Тема 6. Закони та принципи публічного адміністрування

Призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування та їх застосування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 7. Організація публічного адміністрування

Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стиль публічного адміністрування.

Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами. Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав і інтересів споживачів. Принципи оцінки ефективності соціальної політики.

Тема 9. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої

економіки. Основні напрями державного регулювання економікою. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 10. Корпоративна влада та публічне адміністрування в об'єднаннях громадян

Поняття та види добровільних об'єднань. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях. Управління в громадських об'єднаннях. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку. Управління в неприбуткових об'єднаннях. Механізми взаємодії публічної влади та волонтерства в сучасних воєнних умовах.

Тема 11. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності і ефективності. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

Тема 12. Бюрократія в системі публічного адміністрування
Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінці бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 13. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Політичні чинники запобігання проявам корупції. Нормативно-правові чинники запобігання проявам корупції. Організаційні чинники запобігання проявам корупції.

Економічні чинники запобігання проявам корупції. Кадрові чинники запобігання проявам корупції. Морально-психологічні чинники запобігання проявам корупції

Тема 14. Відповідальність у публічному адмініструванні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не знаходяться на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Основи стратегічного публічного управління

Тема 1. Основи стратегічного управління в публічній сфері

Сутність стратегічного державного управління. Передумови формування системи стратегічного державного управління. Принципи і елементи розробки і реалізації стратегії. Концепція стратегічного управління. Процес стратегічного управління. Необхідність інтеграції аналізу та інтуїції в стратегічне управління. Приклади ключових термінів стратегічного управління. Характер розробки, реалізації та оцінки діяльності стратегії. Переваги хорошого стратегічного управління. Актуальність «Мистецтва війни» Сунь Цзи для стратегічного управління. Як організація може досягти стійкої конкурентної переваги?

Тема 2. Теорія і методологія стратегічного розвитку: підходи, значення і роль

Чому реалізація стратегії складніше, ніж розробка стратегії. Важливість щорічних цілей та політик у досягненні організаційного зобов'язання щодо стратегій, які мають бути впроваджені. Роль організаційної структури для реалізації стратегії. Порівняння реструктуризації та реінжинірингу. Взаємозв'язок між виробництвом / операціями та реалізацією стратегії. Зміни організаційної культури для підтримки нових стратегій. Організаційна культура в різних країнах.

Тема 3. Технології стратегічного управління

Значення встановлення довгострокових завдань. 16 типів бізнес-стратегій. Приклади організацій, які проводять різні типи стратегій. П'ять загальних стратегій Портера. Стратегічне управління неприбутковими, урядовими та малими організаціями. Збалансована система показників. Порівняння фінансових та стратегічних цілей. Рівні стратегій у великих та малих компаніях. Концепція переваг першопрохідця. Тенденції аутсорсингу. Стратегії для конкуруючих на бурхливих, високошвидкісних ринках. Триступенева основа вибору альтернативних стратегій. Розробка SWOT Matrix, SPACE Matrix, BCG Matrix, IE Matrix та QSPM. Визначення поведінкової, політичної, етичної та соціальної відповідальності у стратегічному аналізі та виборі. Роль інтуїції у стратегічному аналізі та виборі. Роль організаційної культури у стратегічному аналізі та виборі. Роль рад директорів у виборі серед альтернативних стратегій. Поняття та елементи стратегічного потенціалу підприємства. Елементи стратегічного потенціалу. Фактори, які впливають на вибір стратегії управління потенціалом підприємства. Конкурентоспроможність потенціалу. Моделі і методи прийняття рішень щодо ведення конкурентної боротьби. Механізм прийняття управлінських рішень

Тема 4. Стратегічне формулювання в публічних організаціях

Проведення зовнішнього аудиту стратегічного публічного управління. 10 основних зовнішніх сил, які впливають на організації: економічні, соціальні, культурні, демографічні, екологічні, політичні, урядові, правові, технологічні та конкурентні. Основні джерела зовнішньої інформації, включаючи Інтернет. Важливі інструменти прогнозування, що використовуються в стратегічному управлінні. Моніторинг зовнішніх тенденцій та подій. Розробка EFE Matrix. Розробка матриці конкурентного профілю. Конкурентна розвідка. Тенденції співпраці між конкурентами.

Тема 5. Особливості національного управління в публічній сфері України

Ключові проблем розвитку національної системи публічного

управління України. Проблеми моделі національної системи управління. Стратегічні пріоритети ефективного розвитку національної системи управління. Ключові стратегічні пріоритети ефективного розвитку національної економіки. Формування оптимально-ефективної моделі національної системи управління. Методи державного регулювання. Причинами появи кризи в Україні. Вибір оптимальної моделі розвитку України. Проблеми формування та досягнення стратегічних пріоритетів.

Тема 6. Визначення цілей, візій та місії публічної організації
Природа та роль візії та місії у стратегічних цілях управління. Чому процес розробки місії є таким же важливим, як і отриманий документ. Компоненти місійних тверджень. Наскільки чітке бачення та місії можуть принести користь іншим стратегічним заходам. Оцінка місій різних організацій. Створення візій та місії в публічній політиці. Формулювання місії і цілей підприємства. Вибір місії та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Девіз та кредо підприємства. Місії некомерційних і малих підприємств.

Тема 7. Базові підходи до розуміння середовища функціонування публічних установ і організацій

Поняття зовнішнього середовища. Взаємодія публічних установ і організацій з середовищем. Характерні особливості зовнішнього середовища: невизначеність, складність, динамізм. Складові компоненти зовнішнього середовища державних установ і організацій: економічні, політичні, правові, соціально-демографічні, природні, географічні. Поняття безпосереднього середовища державних установ і організацій. Стратегічні дослідження, їх сутність та призначення.

Тема 8. Функціональні та ресурсні стратегії публічних установ і організацій

Особливості розвитку державної організації. Процес розвитку, його основні фази. Взаємозв'язок основних понять стратегічного управління (стратегія, стратегічний потенціал, переваги, статус). Загальні вимоги до функціональних та ресурсних стратегій. Схема структури та взаємозв'язку ресурсів організації. Системний підхід до забезпечення організації трудовими

ресурсами. Функціональні стратегії.

Тема 9. Методика реалізації стратегій публічних установ і організацій. Стратегічний аналіз і вибір. Формулювання стратегій

Засади реалізації стратегії та етапи реалізації стратегії. Основні правила здійснення стратегії. Роль керівництва у створенні стратегії. Управління стратегією. Ризики стратегії. Стратегічні позиції. Мотивація. Стратегічні рішення. Контроль, узгодження, аналіз процесів впровадження стратегічних рішень.

Тема 10. Стратегічне планування в державних установах і організаціях

Цілі, принципи та методи стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Горизонт стратегічного планування. Бар'єри для стратегічного планування. Подолання бар'єрів. Необхідність комплексного підходу до подолання бар'єрів. Визнання існування обмежень. Установлення ефективних зв'язків. Участь всіх підрозділів організації у плануванні. Перевірка й удосконалення процесу планування. Розробка альтернативних планів. Моделі стратегічного планування. Характеристика моделей стратегічного планування. Характеристика системи стратегічного планування в державній організації. Формальні та неформальні аспекти стратегічного планування.

Тема 11. Ресурсне забезпечення реалізації стратегій державних установ і організацій

Ресурсні аспекти реалізації стратегії державної організації. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління в державних установах. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління в державних організаціях. Фінансове забезпечення реалізації стратегії державної організації. Кадрове забезпечення стратегії державних установ і організацій. Послідовність виконання робіт і залучення спеціалістів певного профілю. Передумови успішної реалізації стратегічних планів керівництва державних установ.

Тема 12. Стратегічне прогнозування регіонального розвитку
Прогнозування як елемент стратегічного управління. Прогнозування економічного і соціального розвитку регіону. Завдання прогнозування і планування на регіональному рівні.

Структура стратегії економічного і соціального розвитку регіону. Основні завдання регіонального планування. Стратегічні програми економічного та соціального розвитку. Зміст і етапи розробки програми економічного і соціального розвитку регіону. Підходи до розробки програм економічного і соціального розвитку. Підготовка програми економічного і соціального розвитку регіону. Моніторинг результатів. Коректування дій щодо досягнення запланованих показників.

Тема 13. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості

Проблеми стратегічного планування для регіонів України. Узгодження діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування у сфері державного стимулювання розвитку регіонів. Недоліки процесу стратегічного планування розвитку регіону. Наявність внутрішніх конфліктів. Організаційні та інституційні механізми ефективної реалізації регіональних стратегій. Програмно-планова схема реалізації регіональних стратегій.

Тема 14. Моніторинг і оцінювання у стратегічному публічному управлінні

Сутність, цілі і об'єкти контролю в стратегічному управлінні. Завдання стратегічного контролю. Вимоги до проведення стратегічного контролю в організації. Основні показники, за якими проводиться стратегічний контроль: показники ефективності; показники використання людських ресурсів; показники, що характеризують стан зовнішнього середовища; показники, що визначають внутрішні організаційні процеси. Система виміру та відслідковування параметрів. Сутність, цілі та об'єкти контролю реалізації стратегії державних установ. Використання результатів моніторингу та оцінювання в процесі реалізації стратегії. Процес коригування стратегій.

Публічне управління регіональною політикою

Тема 1. Засади державної регіональної політики та політики відновлення (воєнний та повоєнний періоди).

Теоретико-методологічні аспекти управління регіональною політикою. Розробка стратегій регіонального розвитку. Територіальний устрій та поділ. Агенції регіонального

розвитку. Основні підходи до прогнозування регіонального розвитку. Практичні моделі демографічного та економічного прогнозів як основа планування розвитку територій. Приведення у відповідність стратегій розвитку регіонів до ЗУ Про засади державної регіональної політики та політики відновлення (09.07.2022 року). Чотири функціональні типи територій - території відновлення, регіональні полюси зростання, території з особливими умовами для розвитку, території сталого розвитку. Нові підходи до роботи регіональних агенцій розвитку. Для територій, що постраждали від російської агресії, вводиться новий документ стратегічного планування - план відновлення та розвитку.

Тема 2. Централізація і децентралізація в управлінні регіональною політикою. Освоєння нових ресурсів, розвиток відсталих регіонів. Зарубіжний досвід. Міжнародна підтримка відновлення регіонів.

Законодавство з питань державної регіональної політики. Документи, що визначають регіональну політику. Суб'єкти державної регіональної політики. Фінансування державних регіональних стратегій розвитку та місцевих регіональних стратегій. Спільні проекти. Особливості розвитку депресивних територій Україна та зарубіжний досвід. Місто і село в ТГ – регіональне співробітництво. Стимулювання розвитку регіонів. Зміцнення громад як основа децентралізації регіонального розвитку. Об'єднання громад: проблемна практика і практичний результат. Створення ефективної системи підтримки проблемних територій, (від соціальних пілг до розвитку МСП). Зарубіжний досвід. Відновлення регіонів України, пропозиції держав світу – приклади погоджених проектів.

Тема 3. Соціальна та гуманітарна регіональна політика. Особливості даної політики на окупованих та звільнених територіях.

Регіональні механізми реалізації державної політики щодо формування єдиного гуманітарного простору. Національно-етнічні питання регіональної політики. Культура, освіта, національно-патріотичне виховання, мова, національна пам'ять, державно-конфесійні відносини. Окуповані та звільнені території – особливості даної політики.

Тема 4. Зелена політика в регіональному розвитку. Війна: регіональні екологічні катастрофи.

Державне управління використання природних ресурсів на регіональному рівні. Особливості природоохоронного регіонального управління. Сутність ресурсного потенціалу регіону. Природно-ресурсний потенціал. Людський потенціал. Економічний потенціал регіону та механізми його зміцнення. Точки економічного зростання, економічний розвиток сільських територій. Кластерний аналіз території. Війна: регіональні екологічні катастрофи.

Тема 5. Просторова політика в регіонах. Особливості просторового розвитку після 2022.

Сутність, форми планування регіонального розвитку. Система планувальних документів регіонального розвитку. Нормативно-правові основи просторового планування. Схеми планування територій на регіональному рівні. Державні цільові програми. Оперативне планування. Особливості планування міст. Особливості планування сільських територій. Закордонний досвід.

Тема 6. Розвиток транспортної та телекомунікаційної «доступності» регіонів. Інфраструктурне відновлення регіонів. Світова підтримка- держави, міста, регіони-спонсори.

Аналіз сучасного стану основних складових інфраструктурного комплексу: транспортної підсистеми, підсистеми зв'язку, екологічної підсистеми, рекреаційної підсистеми, підсистеми житлово-комунального господарства, освітньої підсистеми, медичної підсистеми, підсистеми соціального забезпечення та культурної підсистеми. МРР - будівництво та архітектура, житловий фонд, комунальне господарство; Міністерство інфраструктури - реформа морських портів, автодорожнього комплексу та залізничного. Партнерство та співробітництво. Повоєнне відновлення.

Тема 7. Горизонти (перспективи) нової регіональної політики

Стратегія держави та майбутнє регіональної політики. Модель державної політики розвитку територій: чи є альтернатива патерналізму. Нові регіони нової України - ідеологія взаємодії і

спільної відповідальності. МРР, конкурс проектів регіонального розвитку. Транскордонне співробітництво. Спільні об'єкти державної регіональної політики та секторальних політик (функціональні типології територій): макрорегіони (Українські Карпати, прикордонні райони з РФ та зоною розмежування, Дунайський макрорегіон тощо); полюси зростання у зв'язці з навколишніми територіями; міста як центри креативної, інноваційної та конкурентної економічної діяльності; сільські території; проблемні території; прикордонні території. Повоєнний регіональний розвиток.

Тема 8. Виклики розвитку регіональній політиці.

Війна, неефективна економіка, демографічна криза, слабкість інституцій, криза довіри, потреба зміни законодавства. Запровадження відкритої конкуренції регіонами за державні фінансові ресурси на реалізацію проектів Удосконалення процесів стратегічного планування (на регіональному рівні). Формування мережі недержавних інституцій з підтримки розвитку (агенції регіонального розвитку).

Тема 9. Європейський Союз - формування та розвиток регіональної політики.

Історія Європейської регіональної політики. Сучасні тенденції розвитку креативної економіки в країнах Центральної та Східної Європи. ЄС та реформування Структурних фондів ЄС. Консультативно-представницькі органи європейських регіонів. Ініціативні організації та об'єднання європейських регіонів. Напрями і форми діяльності структур ЄС з реалізації Стратегії розвитку Політики згуртування 2014-2020 рр. 2022 – шляхи регіонального розвитку з Польщею, Великобританією, Австрією, Італією і т.д. (нові проекти та виклики)

Тема 10. Урбаністичні студії. Складова регіональної політики

Порядок розробки і реалізації конкретних напрямків державної політики в містах: економічна політика, соціальна політика, екологічна політика, політика у сфері міжнаціональних відносин. Специфіка сучасного міста як об'єкта управління. Агломерації і мегаполіси - особливості управління найбільшими системами розселення. Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації.

Українське місто: історія і сучасність. Сучасне місто у глобалізованому світі. Людина в сучасному мегаполісі: український контекст. Особливості формування урбаністичної культури в сучасному українському соціумі. Стратегічне планування розвитку міста. Соціальні проблеми малих міст і поселень міського типу в сучасній Україні. Якість міського середовища: проблеми та засоби їх вирішення. Конфліктогенні та ризикогенні чинники розвитку сучасного міста. Соціальні технології в управлінні містом. Маркетинг сучасного міста: бренд, імідж, конкурентоздатність. Міські спільноти як первинні суб'єкти самоврядування. Електоральні міські процеси та форми політичної активності міського населення в Україні. Місто як простір комунікації. Рекреативний потенціал сучасного міста. Дозвілєві міські практики

Тема 11. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики.

Євроінтеграційні та північноатлантичні завдання.

Селективна політика 20-30-х років: програма розвитку регіону долини річки Теннесі США, індустріальний розвиток Рурського регіону в Німеччині, створення польдерів на місці обмілілої затоки Зейдерзе в Нідерландах. Регіональна політика поляризованого розвитку у Китаї (морські), Південній Кореї(великі міста), Японії (соціальний вектор). Політика селективного стимулювання великих міст - приклади Нідерландів (Ранстадт), Великобританії (Проект реконструкції лондонських доків).

5. Критерії оцінювання знань

Екзаменаційний білет атестаційного екзамену за фахом містить в собі варіант тестового завдання, яке видається студенту в електронному вигляді під час проведення іспиту. В присутності екзаменаційної комісії студент відповідає на тестові питання. В кожному тестові питанні тільки одна правильна відповідь. Оцінку знань студента проводить відповідна комп'ютерна програма. Студент може звертатися до екзаменаційної комісії, або особи з групи технічної підтримки

тільки за роз'ясненнями питань, що не стосуються суті поставлених питань.

Оцінка «*відмінно*» виставляється за:

- тестове завдання при виконанні якого дав 27-30 правильних відповідей. Допускається 3 помилки (до 10%).

Оцінка «*добре*» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав 22-26 правильних відповідей. Допускаються часткові помилки (до 30%).

Оцінка «*задовільно*» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав 18-21 правильних відповідей. Допускаються часткові помилки (до 60%).

Оцінка «*назадовільно*» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав менше, ніж 18 правильних відповідей.

Підсумкова оцінка виводиться як сума балів, отриманих студентом за відповіді на всі питання білету, що дає змогу оцінити знання студента з дисциплін, які входять до атестаційного екзамену за фахом.

Для оформлення додатка до диплома європейського зразка після складання атестаційного екзамену за фахом оцінювання за шкалою ЄКТС проводиться шляхом конвертації кількості балів з навчальної дисципліни в оцінки ЄКТС.

Ранжування студентів для оцінювання за шкалою ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

6. Рекомендована література

1. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України : монографія / Мельник Л. В., Ковшун Н. Е., Савіна Н. Б. та ін. : Частина 3. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 324 с.

2. Сучасний стан України в умовах війни: інформаційна політика, територіальні громади : монографія / Тихончук Л. Х., Маланчук Л. О., Антонова С. Є. та ін. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. 88 с. С. 214–262. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26095/>.

3. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.. Вінниця : ВНТУ, 2019. 181 с.

4. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А. О. Дегтяр, О. А. Дегтяр, Х. І. Калашнікова, М. К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

5. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування і об'єднання територіальних громад : колективна монографія / Сазонець І. Л., Алейнікова О. І. та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. н., проф. Сазонця І. Л. Рівне : Волин. Обереги, 2017. 216 с. С. 157–164.

6. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник; за ред. А. Ф. Мельник. Київ : Знання, 2019. 582 с.

7. Якимчук А. Ю., Валух А. М., Пахаренко О. В. Стратегія інформаційного забезпечення управління еколого-економічною безпекою України в умовах військово-політичної нестабільності : монографія. Рівне : НУВГП, 2020. 156 с.

8. Якимчук А. Ю., Якимчук О. Ф. Формування напрямків удосконалення управління туристичною галуззю України в контексті державної безпеки / монографія «Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: монографія». Луцьк : ЛНТУ, 2020. 364 с.

9. Якимчук А. Ю., Павельчук О. Л., Якимчук Ю. О. Інноваційність надання адміністративних послуг як інструмент удосконалення фінансово-економічної політики територій. *Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України*. Частина 1 : монографія / Л. М. Мельник,

Л. О. Богінська, С. В. Дитчук та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 248 с. ISBN 978-617-7939-66-4.

10. Військово-політична стабільність держави в аспекті інтелектуалізації економіки : монографія / Під редакцією д.е.н., проф. А. Ю. Якимчук. Рівне : НУВГП, 2019. 208 с.

Законодавчі акти

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> .
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 286-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
5. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.